

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobce: J. U., narozený dne X.
státní příslušnost: Uzbekistán
bytem v ČR: X.
zastoupený JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
sídlem Václavské náměstí 831/21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2023 č. j. OAM-89/ZA-ZA11-VL13-2023

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobce ve své žalobě namítá, že žalovaný dostatečně neposoudil, zda je žalobcův domovský stát schopen zajistit ochranu před věřitelem, od kterého si žalobce půjčil X. dolarů z důvodu X., ale nebyl schopen dluh splácet a čelil násilí a výhrůžkám ze strany věřitele a jeho rodiny. V této souvislosti uvádí, že se neobrátil na policejní orgán, který hodnotí jako nefunkční, protože se domnívá, že by se tím jeho situace zhoršila. Žalobce specifikuje, že jeho obavy se

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

netýkají jeho ekonomické situace, nýbrž násilí ze strany věřitele. Žalovaný se podle žalobce v rozhodnutí opírá o podklad, jehož je autorem, proto se nejedná o neutrální a objektivní zdroj. Také z rozhodnutí nevyplývá hodnocení Uzbekistánu ohledně poskytování policejní či jiné vnitrostátní ochrany před nezákonným jednáním osob a v této souvislosti žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 17/2007-66. Žalobce zdůrazňuje, že jeho obavy nejsou hypotetické, a dodává, že nesplacená pohledávka je podle uzbekého právního řádu považována za podvod a hrozí za ni trestněprávní postih, proto se nemůže s úspěchem obrátit na uzbekou policii. V závěru navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k novému projednání a rozhodnutí.

3. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvádí, že popírá oprávněnost podané žaloby a nesouhlasí s ní. Trvá na tom, že zjistil skutečný stav věci, opatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí, odůvodnění rozhodnutí je vyčerpávající. Konstatuje, že žalobcovým důvodem odchodu z vlasti byly vysoké dluhy, kvůli nimž mu soukromý věřitel vyhrožoval a nechal ho zbít. Žalobce podle žalovaného požádal o mezinárodní ochranu, aby si mohl vydělat peněžní prostředky na zaplacení dluhů. Dále žalovaný poukázal na skutečnost, že v žalobcově případě udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu nebylo možné, protože žalobce nikdy nebyl politicky aktivní, ani nebyl členem politické strany a neuvedl žádné obtíže spojené s uplatňováním politických práv a svobod. Neshledal ani naplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, protože se jedná o taxativně vymezené důvody a žalobce nezmínil jakoukoli diskriminaci své osoby či problémy s uzbekými státními orgány před odjezdem z Uzbekistánu. Ohledně žalobcových incidentů s věřiteli podotýká, že byly zapříčiněny pouze žalobcovými dluhy, cituje § 2 odst. 6 zákona o azylu a uvádí, za jakých podmínek může být původcem pronásledování soukromá osoba. Podle žalovaného tyto podmínky nebyly naplněny, protože žalobce nevyužil vnitrostátní prostředky ochrany. Ohledně žalobcovy námitky týkající se podkladů rozhodnutí žalovaný konstatuje, že žalobci byla ve správním řízení dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí, žalobce se však k tomuto úkonu nedostavil. Žalovaný závěrem má za to, že podání žádosti o mezinárodní ochranu je účelové, odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu a navrhuje, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.
4. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (ust. § 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.
5. Soud o věci samé rozhodl bez jednání dle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s., jelikož žalovaný výslovně souhlasil s projednáním věci bez jednání a žalobce k výzvě soudu ve stanovené dvou týdních lhůtě nevyjádřil svůj nesouhlas s takovým projednáním věci.
6. Správní spis obsahuje pro danou věc tyto podstatné dokumenty: žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 26. 1. 2023, údaje k žádosti ze dne 1. 2. 2023, protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 1. 2. 2023, informace OAMP – Uzbekistán: Bezpečnostní a politická situace v zemi – vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, stav: březen 2023 ze dne 3. 3. 2023, informace MZV ČR – Uzbekistán, č. j. 135612/2022-LPTP, ze dne 9. 1. 2023, informace MZV ČR – Uzbekistán, č. j. 109131/2022-LPTP, ze dne 16. 5. 2022, informace Centra informací o zemích původu a analýzy v oblasti migrace (Lifos) švédské Migrační rady – Uzbekistán: Migrace a návrat ze

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

dne 14. 12. 2020, žalobou napadené rozhodnutí č. j. OAM-89/ZA-ZA11-VL13-2023 ze dne 15. 6. 2023.

7. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobce se narodil v X. v Uzbekistánu, je X. národnosti a dorozumí se X. jazykem. Jeho náboženským přesvědčením je X. Nikdy nebyl členem politické strany a ani nebyl politicky aktivní. Jako poslední místo bydliště uvedl byt v X., než byl prodán. Do České republiky přicestoval letecky dne 24. 11. 2021 na základě pracovního víza. Dříve v EU nepobýval. V dubnu 2022 odjel na tři měsíce do X., kde mu měl známý jeho otce zařídit legalizaci pobytu, což nesplnil. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu žalobce uvedl, že si půjčil X. dolarů, aby zajistil X. Když nebyl schopný splácet dluh, dvakrát ho neznámí lidé varovali, potřetí ho přepadli tři nebo čtyři lidé a zbili ho. Počtvrté ho v bezvědomí dopravili X., dali mu pytel přes hlavu, svázali ho, vyhrožovali mu nožem a zlomili mu ruku. Žalobce vyhledal ošetření v nemocnici, odmítl ale incident nahlásit na policii, protože se obával zhoršení situace. Jiné důvody žádosti o mezinárodní ochranu neuvedl.
8. Žalobce dále v pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že si půjčil X. dolarů od lichváře, aby jeho rodina mohla dát úplatky soudci, advokátovi, soudnímu úředníkovi a policistům kvůli X., dále aby mohl zaplatit X. a také aby mohl začít podnikat. Žalobce lichváři podepsal prohlášení, že uznává dluh a v případě nezaplacení souhlasí s libovolným trestem. Dále žalobce podrobně popsal čtyři případy vyhrožování a napadení za nesplácení dluhu. Žalobce poté zaplatil věřiteli X. dolarů z X. Několik týdnů před odjezdem z Uzbekistánu mu opět vyhrožovali kvůli nezaplacenému dluhu. Také mu telefonovali, ať se vrátí do X., když odjel za X. půjčit si peníze. X. prodal byt a zaplatil z něj další část dluhu. Žalobce přijel do České republiky na pracovní vízum, další si však nevyřídil. V lednu 2022 si podal žádost o prodloužení víza, která byla odmítnuta s důvodem, že nelze prodloužit sezónní vízum. Žalobce upozornil, že se bojí o svůj život, protože když se vrátí do Uzbekistánu, tak ho zabijí.
9. Soud posoudil předmětnou věc následovně:
 10. Podle § 12 zákona o azylu *se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
 11. Podle § 14 zákona o azylu, *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl z humanitárního důvodu.*
 12. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu *se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z*

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

13. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za *vážnou újmu* se podle tohoto zákona považuje *a) trest smrti nebo poprava, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.*
14. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se *pronásledováním* rozumí *závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*
15. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu se *původcem pronásledování nebo vážné újmy* rozumí *státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
16. Žalobce namítá, že žalovaný řádně neposoudil, zda je žalobcův domovský stát schopen jej ochránit před vydíráním a fyzickými útoky ze strany věřitele. Soud je toho názoru, že se žalovaný tomuto posouzení dostatečně věnoval na str. 5 a 6 napadeného rozhodnutí. Žalobce v Uzbekistánu čelil útokům ze strany věřitele z důvodu nezaplacených dluhů, tedy z důvodu plynoucího ze soukromoprávního vztahu. Soud souhlasí se žalovaným, že původcem pronásledování nebo vážné újmy může být podle § 2 odst. 6 i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát není schopen nebo ochoten odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. Vyhrožování ze strany soukromých osob však nelze považovat za pronásledování, pokud politický systém dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36). Pro posouzení, zda je tato ochrana ze strany státu dostatečná, lze odkázat na pravidlo uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57, podle kterého „*se má zpravidla za to, že ochrana je poskytována, jestliže stát, či strany nebo organizace ovládající stát učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a žadatel má k této ochraně přístup.*“ Informace MZV ČR – Uzbekistán, č. j. 109131/2022-LPTP, uvádí, že uzbecká policie je průměrně fungující vnitrostátní ochranný prostředek hájení práv občanů a že je schopna přijmout opatření, pokud se na ni obrátí občan s obavou z ohrožení nebo který se již v přímém ohrožení nachází. Výjimky se týkají případů souvisejících s vysoce postavenými úředníky. Dále je podle uvedeného materiálu možné podat stížnost proti nečinnosti nebo nezákonnému postupu policejních příslušníků, ačkoli tento systém nefunguje bezchybně. Stížnost na policii lze také podat v kanceláři prokuratury. V Uzbekistánu také existuje úřad ombudsmana, který však nefunguje v případech vysoce postavených úředníků, což není žalobcova situace. Žalovaný se dostatečně věnoval otázce policejní ochrany před nezákonnými zásahy a jiným formám vnitrostátní ochrany, proto dostal nárokům kladeným

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

na odůvodnění rozhodnutí vymezeným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 4 Ads 17/2007-66, kterým žalobce argumentoval.

17. Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že k naplnění podmínek udělení mezinárodní ochrany je v případě pronásledování ze strany soukromých osob nezbytné, aby státní orgány byly záměrně nečinné nebo nebyly schopné poskytnout ochranu před těmito soukromými osobami (viz rozsudky NSS ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007-68, nebo ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62). Tato podmínka v žalobcově případě naplněna nebyla, protože se žalobce na uzbecké státní orgány vůbec neobrátil. V žalobě neurčitě sdělil, že očekává, že by se žádostí o pomoc policie jeho situace zhoršila a policie by mu nepomohla. K tomuto lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004-37, který uvádí, že *„pouhá nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.“*
18. Podle zdejšího soudu z okolností případu plyne, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany účelově, veden především snahou o legalizaci svého pobytu v České republice. Soud především upozorňuje na to, že žalobce tuto žádost podal až v situaci, kdy neměl pobytové oprávnění. Dále v této souvislosti Městský soud v Praze odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2018 č. j. 9 Azs 397/2017-66, ve kterém kasační soud uvedl: *„Důvodem, pro který stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu, je jednoznačně snaha o legalizaci pobytu na území České republiky. O mezinárodní ochranu totiž požádal, až v době, kdy mu reálně hrozilo vycestování. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43, vyslovil, že „[i]nstitut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu) a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (ekonomických, osobních, rodinných) v zemi původu. Udělení azylu lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu.“ K obdobným závěrům dospěl také v rozhodnutích ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48; ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53; nebo ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69.“ Přestože žalovaný vyhodnotil žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako účelovou, tak se zcela v duchu judikatury Nejvyššího správního soudu zabýval i dalšími důvody, pro které by případně mohlo žalobci v zemi jeho původu hrozit nebezpečí.*
19. Dále žalobce namítá, že se žalovaný v odůvodnění opíral o podklady, jejichž je autorem, a proto nemohou být objektivní a neutrální. Ohledně podkladů rozhodnutí soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, který uvádí, že *„informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“* Podklady těmito kritériím vyhovují, protože pocházejí z důvěryhodných a aktuálních zdrojů, o jejichž odbornosti nelze pochybovat.
20. Žalovaný si tedy obstaral relevantní, objektivní, aktuální a dostatečně adresné informace ke všem podstatným okolnostem, proto je plně akceptovatelné, že si již další podklady neopatřil. Informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

jsou souhrnným kompilátem různých údajů z relevantních zdrojů, představují řádný podklad způsobilý hodnověrně reflektovat poměry v zemi původu, nadto je vhodné poukázat, že čerpají i ze zpráv lidskoprávních organizací.

21. Soud nerozporuje, že žalobce v Uzbekistánu čelil násilnému jednání ze strany věřitele, což ostatně nečinil ani žalovaný. Zároveň se žalobce nikdy nezmínil, že by kteroukoli z osob, které ho vydíraly či napadly, identifikoval jako člena věřitelovy rodiny. Žalobce dále uvádí, že z důvodu možného trestněprávního postihu za nesplacenou pohledávku nemůže s úspěchem hledat ochranu u orgánů tamní policie. Z žádného podkladu týkajícího se situace v Uzbekistánu nevyplývá, že by potenciální trestněprávní jednání žalobce vylučovalo jeho ochranu před trestnými činy jiných osob, konkrétně ochranu před vydíráním a ublížením na zdraví, tedy pronásledováním ze strany soukromých osob.
22. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, a proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
23. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 27. března 2024

JUDr. Marcela Rousková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.